

придбаного устаткування більший за депозитну ставку, то можливі витрати для альтернативного рішення визнаються на основі показників рентабельності.

Законодавство, що існує сьогодні в Україні, не дає змоги відображати у звітності можливі витрати, тому авторами пропонується ввести додаткові розділи до «Приміток до фінансової звітності», з метою уточнення облікової інформації щодо визначення фінансового результату. Приклад розробки такого розділу наведені в табл. 1.

Таблиця 1

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (Форма 5)
РОЗДІЛ ___ «Дисконтування витрат»

№ п/п	Показник	Дооцінка, в т. ч. за коеф.		Усього	Уцінка, в т. ч. за коеф.		Усього	Усього (згорнуте сальдо)
		А	Б		В	Г		
1	Залишок на початок періоду							
2	Оборот за дебетом рахунку							
3	Оборот за кредитом рахунку							
4	Залишок на кінець періоду							

Заповнення такого розділу в річному звіті рекомендоване накопичувальним підсумком або виділенням звітних періодів (місяць, квартал). Цей розділ надає переважно аналітичну інформацію, що розрахована за різноманітними методиками та яка необхідна для прийняття управлінських рішень щодо збутової діяльності в релевантному діапазоні.

Т. В. Мельникова
аспірант ГАСАУ

**УЧЕТ И ВНУТРЕННИЙ КОНТРОЛЬ ФИНАНСОВОГО
РЕЗУЛЬТАТА ВУЗА КАК СРЕДСТВО ПОВЫШЕНИЕ
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ**

Рынок образовательных услуг представляет собой систему экономических отношений. Здесь обязательны три компонента: покупатель, продавец и специфический товар. Каждый из них связан с

категориями спроса, предложения и цены. Рассмотрев вопросы формирования финансовых результатов ВУЗов, отметим следующее.

1. Услуги образования существенно отличаются от продукции материального производства. Эти услуги не поддаются непосредственному денежному измерению. Ценовой механизм часто не в состоянии отразить всех затрат на производство образовательных услуг. Если в материальной сфере их легко измерить количественно (в штуках и килограммах) на единицу продукции, то применительно к образовательным услугам это трудно осуществимо. Зачастую ВУЗы не обосновывают цену на свои услуги реальными расчетами. Цена обучения складывается исходя из спроса на профессию, традиций ВУЗа, его имиджа. Не рассчитывается рентабельность групп, не распределяются расходы. Ведется общий учет доходов и расходов по всем специальностям. Такое положение затрудняет принятие обоснованных управленческих решений.

2. От жесткой регламентации учетного процесса со стороны государства в прошлом в настоящее время необходимо перейти к разумному сочетанию государственного регулирования и самостоятельности образовательных учреждений в постановке бухгалтерского учета. Сущность новых подходов к ведению бухгалтерского учета заключается в том, что на основе установленных государством общих правил бухгалтерского учета образовательные учреждения самостоятельно разрабатывают учетную политику для решения поставленных перед учетом задач. Финансовые результаты организации могут быть улучшены за счет грамотного использования имеющихся вариантов учета по элементам учетной политики. Выбор того или иного варианта учета должен производиться только на основании расчета его экономической целесообразности для конкретной организации. Многие ВУЗы не формируют учетную политику, мотивируя это и без того большим количеством нормативного материала.

3. Полезный результат образовательной услуги может проявиться лишь спустя продолжительное время, и его практически можно измерить лишь с помощью косвенных показателей. Поэтому актуальным является организация глобального повседневного внутреннего контроля. Особое внимание следует уделить подготовке педагогов и обоснованности качества их преподавания получаемой зарплате.

4. Для современного рынка образовательных услуг характерно появление и непрерывный рост доли платных образовательных услуг и студентов. К сожалению, погоня за деньгами зачастую приводит к снижению качества образования. За растущей рента-

бельністю ВУЗ может не заметить крушение своего авторитета, имени, а значит и будущего. Поэтому вузовское образование должно развиваться лишь под строгим контролем государства за лицензированием и уровнем обучения.

Таким образом, один только рыночный механизм не в состоянии оптимально решить проблему удовлетворения потребностей общества в образовательных услугах. Рыночное регулирование должно сочетаться с государственным.

І. М. Мягких, канд. екон. наук, доц.,
О. Я. Кислиця, канд. екон. наук, доц., Європейський університет

ДО ПИТАННЯ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ

Перехід до нових принципів господарювання в умовах ринкової економіки, відмова від традиційної моделі централізованого планування, ґрунтованого на ієрархічній підпорядкованості планових завдань, вимагає удосконалення методологічної розробки планів, перетворювання їх у активний економічний важіль. У цих умовах у механізмі планування підвищується роль аналізу, від глибини якого залежить об'єктивна оцінка результатів господарської діяльності, повнота виявлення резервів ефективного використання ресурсів і витрат.

Одним з недоліків діючої методики аналізу поточних витрат у торгівлі є недооцінка таких показників, як витратоємність одного оборотного циклу коштів і витратоємність одного оборотного циклу товарних залишків.

Сутність вказаних показників складається з тристоронньої оцінки торговельного процесу — швидкості обороту оборотних коштів, обороту товарних залишків і витратності одного циклу обороту коштів. Для розрахунку цих показників треба використовувати формули:

— витратоємність одного обороту оборотних коштів (U_{oc}):

$$U_{oc} = \frac{U \times OC \times 100}{T^2}; \quad (1)$$

— витратоємність одного обороту товарних запасів (U_T):

$$U_{oc} = \frac{U \times TЗ \times 100}{T \times T_{C/C}}, \quad (2)$$